

Jaarstukken 2022

Programma 2

Samenleving

Portefeuillehouders: P. Verkroost, N. Saaf, M. Hegger, C. Lageveen en H. Rotgans

Inleiding

De samenleving bestaat uit de mensen die er wonen, werken en leven. Er gebeurt veel, Purmerend is aan het groeien. Het inwonertal neemt toe, maar ook de samenleving verandert. De ontwikkelingen in de samenleving hebben effect op de inspanning die wij leveren. De samenleving laat zich niet makkelijk vangen in een stukje tekst en een reeks cijfers. Wat vertellen we dan in onze terugblik op 2022? Hierin staan de inspanningen die wij leveren om onze inwoners daar waar nodig te ondersteunen om een volwaardig bestaan te kunnen (blijven) leiden. Dit programma bevat de beleidsvelden Kunst en cultuur, Sport en recreatie, Wijkmanagement, Jeugd, Onderwijs, Maatschappelijke ondersteuning en Werk en inkomen.

Wat willen we bereiken

De gemeente is er voor alle inwoners, maar in het bijzonder voor diegenen met een ondersteuningsbehoefte of die kwetsbaar zijn. Niet per se omdat ze er vanuit regelgeving récht op hebben, maar omdat het ze verder helpt. Dit zien wij als onze maatschappelijke opgave: doen wat nodig is. En om dat te kunnen doen, moeten we dichtbij inwoners en instellingen staan en weten wat er speelt. We streven een samenleving na waarin iedereen op gelijke voet mee kan doen. Inwoners die vanwege hun handicap of andere redenen hulp nodig hebben, krijgen op de vraag afgestemde ondersteuning. Mensen blijven zo lang mogelijk zelfstandig wonen en steunen elkaar zoveel mogelijk.

Beleidsveld Kunst en cultuur

Beoogd maatschappelijk effect

Kunst en cultuur dragen in belangrijke mate bij aan een goed leefklimaat in de stad. Cultuur zorgt voor sociale cohesie en draagt bij aan de vermindering van eenzaamheid. Cultuur maakt een brede ontwikkeling mogelijk van onze inwoners. Purmerend heeft een gevarieerd, samenhangend, herkenbaar en goed toegankelijk kunst- en culturaanbod. Iedere inwoner kan met kunst en cultuur in aanraking komen door onder meer combinaties met onderwijs en zorg.

We investeren in financieel gezonde culturele instellingen en verenigingen en stimuleren inwoners die weer actief aan het culturele leven deelnemen. Enerzijds door het cultuurparticipatie (het bezoeken van een theater, een museum etc.), anderzijds door weer actief cultuur te maken bij het cultuurhuis of cultuur te beoefenen bij één van de amateurkunstverenigingen die de gemeente rijk is.

Beleidsveld Sport en recreatie

Beoogd maatschappelijk effect

Purmerend als sportieve en vitale gemeente: een leefbare stad die bruist, met sportieve en vitale inwoners. Het verenigingsleven is sterk ontwikkeld en de buitenruimte nodigt voldoende uit om te bewegen. De sport- en recreatievoorzieningen zijn goed en er is een gevarieerd aanbod van activiteiten, zodat inwoners worden verleid om gezond te leven en elkaar te ontmoeten. Sport draagt bij aan de fysieke en mentale gezondheid van mensen en speelt een belangrijke rol bij het verbinden van alle maatschappelijke beleidsvelden, zoals onderwijs, zorg, participatie, armoede, jeugd en ouderen. We helpen verenigingen organisatorisch en financieel gezond te zijn en te blijven om ruimte te houden voor het stimuleren en realiseren van een gezonde (sport) omgeving.

Beleidsveld Wijkmanagement

Beoogd maatschappelijk effect

We werken voor onze inwoners. Daarbij is het belangrijk dat we zien, horen en voelen wat er in de dorpen, wijken en buurten gebeurt. Onze inwoners voelen zich gehoord en hebben zichtbare en herkenbare aanspreekpunten in de wijken en dorpen. Fysieke en maatschappelijke onderwerpen zijn met elkaar in verbinding. Onze dorpen, buurten en wijken zijn daarbij 'schoon, heel en veilig'. We gaan daarbij uit van de kracht van onze eigen inwoners en stimuleren ze hierin. We stimuleren dat inwoners meer zelf doen aan het onderhoud van hun wijk en samen actief zijn in hun buurt. Zij hebben invloed op de ontwikkeling van hun leefomgeving en zouden daar voldoende mogelijkheden moeten vinden om elkaar te ontmoeten.

Beleidsveld Jeugd

Beoogd maatschappelijk effect

Er is een groep kinderen waarvan de ouders alledaagse (opvoedkundige) problemen niet zelf kunnen oplossen waardoor het minder goed gaat met het kind. Deze ouders moeten ondersteund en versterkt worden zodat zij hun kinderen een stabiele omgeving kunnen bieden. Als gemeente ondersteunen we door te investeren om hulp dichtbij te organiseren door het versterken van het netwerk, met advies, lichte vormen van jeugdhulp en zo nodig specialistische jeugdhulp. De eigen regie van ouders en het eigen netwerk staan centraal, net als samenhangende hulp op alle leefdomeinen. Hiermee willen we bereiken dat kinderen gezond, veilig en kansrijk opgroeien.

Beleidsveld Onderwijs

Beoogd maatschappelijk effect

Kinderen groeien in Purmerend op tot verantwoordelijke, zelfstandige en zelfredzame volwassenen. Hun ontwikkeling door de jaren heen verloopt volgens een doorlopende lijn van 0 tot 23 jaar. Het onderwijs is de belangrijkste basisvoorziening. Onderwijs, zorgprofessionals en gemeente signaleren vroegtijdig wanneer een kind vast loopt. Deze kinderen kunnen rekenen op ondersteuning die het kind en gezin weer op weg helpen zoals taalonderwijs, spraaktechniek, psychologische hulp en jeugdhulp.

Beleidsveld Maatschappelijke ondersteuning

Beoogd maatschappelijk effect

We streven naar een samenleving waarin iedereen gelijkwaardig mee kan doen en onze inwoners zo lang als mogelijk kunnen blijven participeren. Inwoners die vanwege hun (tijdelijke) beperking / kwetsbaarheid of andere redenen hulp nodig hebben, krijgen op de vraag afgestemde ondersteuning. Daarnaast biedt de gemeente laagdrempelige ondersteuning, zoals voorliggende voorzieningen, zodat er pas een beroep op de Wmo wordt gedaan wanneer er geen andere mogelijkheden aanwezig zijn. Hierbij hebben we oog voor de eigen kracht van inwoners en zetten we in op het versterken van de samenwerking met het voorliggend veld.

Beleidsveld Werk en inkomen

Beoogd maatschappelijk effect

We streven ernaar dat een ieder die kan werken, mee kan doen naar vermogen op de arbeidsmarkt. De corona-uitbraak heeft als effect gehad, dat nog duidelijker is geworden welke inwoner ondersteuning kan gebruiken. Denk aan statushouders, jongeren of werkzoekenden met een beperking (in welke vorm dan ook).

We zijn er voor alle inwoners en passen onze ondersteuning aan op de situatie en de vraag.

We streven naar een gelijkwaardige samenleving waarin iedereen mee kan doen en onze inwoners zo zelfredzaam mogelijk kunnen blijven participeren. Door meer in te zetten op preventie en vroeg signalering, voorkomen we dat inwoners in problematische schulden belanden.

Wat hebben we daarvoor gedaan

Beleidsveld Kunst en cultuur

- In 2022 zijn we in gesprek gebleven met het culturele veld over de gevolgen van de coronacrisis. Daarnaast is het steunpakket COVID-19 voor het brede maatschappelijke veld ingericht. In dit steunpakket lag de nadruk op het bestrijden van de coronaeffecten voor inwoners en maatschappelijke partners en op het vergroten van de toekomstbestendigheid van de maatschappelijke instellingen en verenigingen. Het steunpakket loopt ook in 2023 nog door. Het investeren in vrijwilligers en het stimuleren van gebruik van het amfitheater zijn onderdeel van dit steunpakket.
- Drie Purmerendse bovenregionale culturele instellingen kwamen in aanmerking voor ondersteuning uit het noodfonds COVID-19 voor bovenregionale culturele instellingen van provincie Noord-Holland, te weten De Purmaryn, Filmhuis Purmerend en het Purmerends Museum.
- In de lockdownperiode aan het begin van 2022 was cultureel aanbod voor kwetsbare mensen toegestaan. Juist voor deze doelgroepen is de maatschappelijke waarde van cultuur van groot belang.
- Voor de nieuwe cultuurnota hebben de eerste oriënterende gesprekken met het culturele veld plaatsgevonden. Het opstellen van de nieuwe cultuurnota krijgt in 2023 een vervolg en wordt samen met het culturele veld opgepakt.
- Kunst en cultuur zijn in onder meer de economische visie, de binnenstadvisie en in diverse ontwikkellocaties (zoals het Waterlandkwartier) opgenomen. Bovendien is de kerktoren in

Middenbeemster in 2022 officieel geopend, zodat het werelderfgoed ook van bovenaf te beleven is.

- Ook in 2022 vonden de eindmusicals van de basisscholen plaats in theater De Purmaryn en P3. Het NKT heeft de scholen begeleid door middel van lessen zang en dans.
- De samenwerking binnen de Metropoolregio Amsterdam (MRA) is verder versterkt. Er is gewerkt aan een evaluatie van het programma Kunst, Cultuur en Erfgoed en er is een aanzet gemaakt voor nieuwe doelen voor de komende jaren.
- Het zendgebied van RTV Purmerend is in 2022 uitgebreid met Beemster. In 2022 vond een tussentijdse toets plaats en heeft het Commissariaat voor de Media ingestemd met de uitbreiding van het zendgebied.

Beleidsveld Sport en recreatie

Ook in 2022 heeft COVID-19 invloed gehad op de sportwereld en waren de effecten nog sterk zichtbaar. Het beweeglandschap heeft nog enkele maanden stilgelegen en langzaamaan konden alle sportactiviteiten weer opgepakt worden. Sommige sportaanbieders moesten stoppen en verenigingen hebben net als de sportaanbieders veel leden verloren. De bezoeken aan sportvoorzieningen waren nog gering. Ondanks dat heeft het sportleven veerkracht getoond en werkt men hard om weer fit te worden door nieuwe kansen te benutten, maar vooral ook de verbinding en steun bij elkaar te zoeken. De schade is nog niet hersteld maar de vele georganiseerde sport en beweegactiviteiten kennen weer een positieve maatschappelijke bijdrage.

- De druk op de capaciteit van het zwembad is groot. Aan de hand van een haalbaarheidsonderzoek is inzichtelijk gemaakt hoe groot het capaciteitsvraagstuk is en welke oplossingen er mogelijk zijn. Deze oplossingen worden verder uitgewerkt in een verdiepend onderzoek. De resultaten hiervan worden in het eerste kwartaal van 2023 opgeleverd waarna gekeken wordt wat de vervolgstappen zijn.
- Gezien de eerdere druk op het onderwijs is inmiddels één school gestart met de Beweegwijs methodiek. Hiermee stimuleren we bewegen in het onderwijs door clinics, sport tijdens lessen en uitdagende spelvormen te blijven aanbieden voor, tijdens en na school. Inmiddels hebben 7 geïnteresseerde scholen zich aangemeld.
- In het vervolg op gezonde schoolkantines wordt ingezet op de sportkantines. Inmiddels zijn verschillende verenigingen aangehaakt. Zo is een start gemaakt met een aantal verenigingen met een gezonde kantine hetgeen zich uit in een actieve uitvoering van een rook-, voeding- en alcoholbeleid in ruil voor een watertappunt in de buitengevel. Bij Purmersteijn en KV Purmer is het watertappunt inmiddels gerealiseerd en wordt ook fruit aangeboden.
- Het openstellen van de sportparken tijdens de vakantieperiodes heeft ons veel geleerd over de effecten daarvan. Veelal positief waarmee de openstelling tijdens de vakantieperiodes zoveel mogelijk gehandhaafd blijft.
- E- sports krijgt een steeds sterker fundament binnen het sport en beweegveld. Om dit te activeren zijn er verschillende pilots gestart met verenigingen en is de E-Sport campus partner van onder andere de PurVak.
- Er is een van plan van eisen opgesteld voor een nieuw te realiseren sporthal ter vervanging van De Karekiet. Aanvullend is een capaciteitsonderzoek opgestart voor de sporthallen en gymzalen waarmee het verwachte toekomstig gebruik afgezet zal worden tegenover de huidige beschikbare capaciteit. Ook zijn de buitensportaccommodaties onder de loep genomen en komt er een sportaccommodatievisie.

- Vereniging 2.0 is geactiveerd door verschillende activiteiten zoals Sportcafé, Sport 'In, webinars en clinics op te starten. Dit om de verenigingen te helpen na corona maar vooral ook naar de toekomst te kijken. Hoe dat te doen vanuit eigen kracht en de samenwerking. De inzet van de verenigingsondersteuners van Spurd, het Sportakkoord en de aangeboden services vanuit het Rijk hebben hierin een flinke bijdrage gehad.

Beleidsveld Wijkmanagement

- Er is ondersteuning geboden bij het heropenen van de Weggeefwinkel in Wheermolen in samenwerking met vrijwilligers en Intermaris.
- Er is vanuit het netwerk in de wijk ingezet op het versterken van de samenwerking met huisartsen en wijkverpleging.
- Wijkmanagement voert regie op samenwerking bij diverse activiteiten in de wijk (wijkmarkt, kerstmarkt, WK Wheermolen) i.s.m. vrijwilligers, bewoners, Clup Welzijn, SPURD, Intermaris die leiden tot verbinding en cohesie.
- Er zijn diverse buurtinitiatieven gerealiseerd zoals jeu de boulesbanen en speelvoorzieningen, door bewoners en diverse instellingen in verbinding te brengen. Deze initiatieven leveren een bijdrage aan de leefbaarheid in een buurt en zorgen voor ontspanning en ontmoetingen.
- In Beemster is na de fusie actief gestart met "Werken in Wijken" waarin iedere twee weken met diverse partners onder andere de onderwerpen van schoon, heel en veilig worden besproken. De sociaal maatschappelijke aspecten worden hierin ook meegenomen.

Beleidsveld Jeugd

- In 2022 zijn we gestart met de nieuwe inkoop specialistische jeugdhulp. De medewerkers van de gemeentelijke toegang zijn meegenomen in het nieuwe stelstel en de visie achter de doorontwikkeling. Voor Purmerend heeft de versteviging van de regiefunctie minder impact dan voor regiogemeenten omdat de toegang al op deze wijze was georganiseerd.
- Aangezien er steeds meer dossiers werden opgevraagd is in 2022 juridische ondersteuning geboden aan het Loket Jeugd bij verzoeken tot dossierinzage. Door de tijdsinvestering van de juristen is het kennisniveau op de afdeling vergroot en heeft juridische ondersteuning ervoor gezorgd dat klachten allen in het informele traject zijn opgelost.
- Vanuit de regionale inkoopstrategie is ingezet op het versterken van het gewone leven waarbij de (specialistische) jeugdhulpaanbieders aansluiten bij en samenwerken met het netwerk, onderwijs en andere ketenpartners in de wijk. De ondersteuning wordt zo licht, kortdurend, integraal en thuis mogelijk aangeboden.
- De aanscherping van de verordening specialistische jeugdhulp leidde tot meer duidelijkheid over de reikwijdte van de Jeugdwet. Normaliseren, preventie, de-medicalisering en eigenkracht zijn de belangrijkste uitgangspunten in het contact met netwerkpartners, ouders en kinderen.
- Om de instroom in de specialistische jeugdhulp te beperken is nadruk gelegd op welke gedragingen tot gewone aspecten van opvoeden en opgroeien horen. De taak van de medewerkers van binnen Loket Jeugd is uitgebreid met onder andere de regiefunctie. Hierdoor is er meer samenhang tussen de leefgebieden van kinderen en gezinnen ontstaan.
- De inzet vanuit de Praktijkondersteuning huisartsen is uitgebreid, waardoor er meer ruimte is om de samenwerking in de wijk te versterken en in te zetten op 'kleine problemen klein houden'.
- Er zijn binnen het vastgestelde budget 62 mediation-trajecten opgepakt.
- Onder de noemer Kansrijke Start is op verzoek van geboortezorgpartners een bijeenkomst georganiseerd om de verbinding te versterken. Door met elkaar, op basis van casuïstiek, kennis

te maken en in te zetten op korte lijnen, kunnen zij gezinnen en kinderen beter ondersteunen en samen optrekken.

- Met de regiogemeenten Zaanstreek Waterland, Veilig Thuis, Gecertificeerde Instellingen en de Raad voor de Kinderbescherming hebben we ingezet op minder schakels in de jeugdbeschermingsketen. Het resultaat is minder overdrachten van instantie naar instantie en van medewerker naar medewerker.
- We hebben in 2022 ingezet op een effectieve samenwerking met Veilig Thuis. De intensievere samenwerking heeft ervoor gezorgd dat we tijdig de zorgen en onveiligheid rondom inwoners, als gevolg van (vermoedens van) huiselijk geweld, kunnen signaleren en oppakken om te komen tot structurele veiligheid.
- Vanaf schooljaar 2022 zijn de eerste stappen gezet in de ontwikkeling van schoolmaatschappelijk werk. Hierbij wordt ingezet op aansluiting bij de vraag van het kind en ouders en het versterken van de verbinding met de collega's in de wijken.

Beleidsveld Onderwijs

- Per 2022 is een nieuwe verordening van kracht voor peuteropvang die maakt dat niet de indicatie van de peuter leidend is voor de bekostiging, maar het aanbod dat de peuter krijgt. Ook is in deze verordening de nieuwe urennorm voor VVE ingeregeld, net als de vergoeding voor een gezonde lunch.
- Op de voorscholen (kinderdagverblijf en peuteropvang) is gestart met een proefdiploma, zodat jonge kinderen gestimuleerd worden om verschillende groentes te proeven. Met dit diploma wordt ook thuis betrokken bij het gezonde eetmoment op de opvang.
- De samenwerking rond overstapmomenten voor kwetsbare kinderen en jongeren is geïntensiveerd.
- Bewegwijns wordt met veel enthousiasme ontvangen. Kinderen worden gestimuleerd om meer te bewegen en leren ook op een prettige manier samenwerken. Er heeft een demonstratie plaatsgevonden voor het primair onderwijs waarop meerdere scholen positief gereageerd hebben en te kennen hebben gegeven hier ook gebruik van te willen maken.
- Het activiteitenprogramma van natuur en milieu educatie is actief op 29 basisscholen in de gemeente. Afgelopen zomervakantie hebben we bijgedragen aan het Out of School programma met als thema duurzaamheid.
- Vanuit het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) zijn 4 LU mobielen aangeschaft. Een LU is een apparaat dat een ruimte omtovert tot een interactieve speelzone waarmee we bewegend leren stimuleren. Door middel van deze apparaten wordt bewegen gecombineerd met het curriculum van de school. Hierdoor wordt niet alleen het bewegend leren gestimuleerd maar wordt er ook bijgedragen aan de sociaal emotionele ontwikkeling van kinderen.
- Gymdocenten in het primair onderwijs zijn getraind in de Rots en Water methodiek. De docenten passen de elementen uit de training direct toe in de lessen. De kinderen reageren hier positief op, de sfeer in de klas lijkt rustiger en er vinden minder incidenten plaats. In groepen waar meer gevoel van onveiligheid heerst lukt het door Rots en Water te anticiperen op moeilijkheden en worden conflicten opgelost zonder dat een kind de les uit hoeft.
- Op het voorgezet onderwijs zijn preventielessen ingezet in de vorm van theaterlessen met verschillende thema's. Er wordt door zowel leerlingen als docenten met veel enthousiasme op de lessen gereageerd. Er ontstaan mooie gesprekken tussen leerlingen die voor meer verbinding zorgen.

- Leerplicht is betrokken bij de onderwijs-jeugdhulp aanpak; om samen met het schoolmaatschappelijk werk en loket jeugd vroegtijdig een onregelmatige schoolgang te signaleren en tijdig passende ondersteuning te kunnen bieden. Dit gebeurt zowel in het primair als in het voortgezet onderwijs.
- Leerplicht en jongerenadviseurs van het Jongerenloket (RMC) zijn vanaf dit schooljaar (2022-2023) op de MBO scholen in Purmerend actief om de jongeren te ondersteunen die dreigen uit te vallen. Leerplicht en de jongerenadviseurs zijn ook aanwezig op de scholen voor speciaal onderwijs en praktijkonderwijs om de jongeren in een kwetsbare onderwijspositie te ondersteunen naar vervolgonderwijs of naar werk.
- Voor een goede overgang van school naar werk trekken onderwijsinstellingen, organisaties en gemeenten in de regio Zaanstreek-Waterland samen op met partners vanuit de arbeidsmarktregio.

Beleidsveld Maatschappelijke ondersteuning

WMO

- Er is een nieuw Beleidsplan Wmo 2022-2026 vastgesteld op 27 januari 2022 door de nieuwe gemeenteraad.
- In het kader van toezicht Wmo is in 2022 de voorziening 'Dagbesteding' kwalitatief onderzocht door de toezichthouder.
- In 2022 hebben de portefeuillehouders Wmo uit de regio Zaanstreek-Waterland de Samenwerkingsagenda 2023-2026 met Zilveren Kruis vastgesteld. Hierin komen de thema's Ouderenzorg, GGZ, Preventie en Jeugd over de domeinen (Wmo, ZvW, Wlz en Jeugdwet) heen.
- Om de eigen kracht en eigen regie te versterken, krijgt elke inwoner die een Wmo aanvraag doet, een uitnodiging om ter voorbereiding op het eerste gesprek met de Wmo consulent, een persoonlijk ondersteuningsplan op te stellen.

Ouderen, mantelzorg en eenzaamheid

- In 2022 is de bewustwordingscampagne 'Wat is mantelzorg' gestart. Deze campagne is opgezet in samenwerking met de regio gemeenten op initiatief van het Netwerk Dementie.
- Vanuit de aanpak eenzaamheid is in de zomer van 2022 gestart met een samenwerking tussen welzijnsorganisatie en thuiszorg. Bij signalen van eenzaamheid bij een inwoner die thuiszorg ontvangt wordt de samenwerking gezocht met de collega's in de wijk.

Gezondheid

- In 2022 zijn verschillende webinars georganiseerd door JOGG voor ouders met het onderwerp: 'Hoe wordt mijn kind een makkelijke eter?' In totaal hebben ruim 150 geïnteresseerden zich hiervoor aangemeld.
- In het najaar van 2022 is een pilot gestart met een leefstijlcoach. De leefstijlcoach werkt nauw samen met de verschillende samenwerkingspartners in de wijk, als verbinder tussen de gezondheidsthema's.
- Op donderdag 15 september 2022 vond de voorstelling 'DE STOPPERS!' plaats in de Purmaryn in samenwerking met Brijder en GGD. De theatervoorstelling is bedoeld voor rokers en hun naasten en opent het gesprek over roken op een eigen, humoristische wijze.
- Om de horeca te inspireren over een gezondere en duurzamere menukaart, is vanuit het preventieakkoord een traject met GreenDish gestart in de zomer van 2022. Alle horeca heeft de gelegenheid gehad hieraan mee te doen: er deden 8 restaurants mee.

- In samenwerking met de Huisartsenzorg Zaanstreek-Waterland zijn de voorbereidingen gestart voor een voorstelling over positieve gezondheid: Dromen vangen. Deze voorstelling vond plaats in februari 2023 en was bedoeld voor medewerkers van verschillende zorg- en welzijnsinstellingen.
- Na evaluatie is besloten de BabyGroenteTas een vervolg te geven voor 2023. De positieve resultaten, evenals de aandacht die het meebrengt, zijn hier medebepalend in.

Beschermd wonen en maatschappelijke opvang

- De tijdelijke woningen aan de Verzetstraat zijn opgeleverd. Dit heeft geresulteerd in doorstroom bij de maatschappelijke opvang en nachtopvang.
- Er is een projectgroep gestart die op zoek gaat naar een geschikte locatie om een voorziening op te zetten voor multi-complexe problematiek.
- We zijn gestart met een inkooptraject Beschermd Wonen, waarbij we nieuwe vormen van zorg ontwikkelen die in lijn zijn met de beweging naar Beschermd Thuis en aansluiten bij de vraag die we zien in de gemeente.
- De maatschappelijke opvang heeft de trajecten 'intensieve wachtlijstbegeleiding en nazorg' opgestart om meer te sturen op het voorkomen van (her)instroom.

Beleidsveld Werk en inkomen

Armoede en schulden

- De formatie bij het team Schulddienstverlening is uitgebreid op de onderdelen preventie en vroegsignalering. We benaderen de verschillende doelgroepen proactief.
- We zijn als gemeente sinds 2022 aangesloten bij de Nederlandse Schuldhulp Route (NSR). Met deze aanpak kunnen we mensen met schuldzorgen sneller bereiken en effectieve hulp aanbieden.
- In april 2022 is gestart met de pilot 'Saneringskredieten en Herfinanciering', waarmee we inwoners met (dreigende) schulden beter en sneller kunnen helpen.
- Eind 2022 zijn we gestart met het versterken van de samenwerking met bewindvoerders. We willen passende hulp bieden aan inwoners die onder bewind (komen te) staan waardoor zij zo spoedig mogelijk weer in een schuldenvrije en financieel zelfstandige stabiele situatie komen.
- Als gevolg van alle recente ontwikkelingen rond thema's als armoede & schulden, arbeid, uitkeringen en toeslagen zijn we in het 4e kwartaal van 2022 gestart met de herijking van het armoedebeleid en de MeerDoen-regelingen.
- Er is een plan gemaakt voor de aanpak van energiearmoede. In november is de actie gestart 'Slim met energie!'. Huishoudens die de energietoeslag hebben ontvangen kunnen via deze actie tot € 175 gratis energiebesparende producten bestellen. Ze kunnen ook advies en hulp krijgen bij het aanbrengen van energiebesparende producten, door een energiecoach van WelzijnWonenPlus.
- Sinds 1 januari 2022 hebben we afspraken gemaakt met Univé en Zilveren Kruis en kunnen inwoners met een laag inkomen in Purmerend kiezen tussen twee collectieve zorgverzekeringen. Alle bij de gemeente bekende inwoners met een laag inkomen zijn aangeschreven.
- In maart 2022 zijn we gestart met de betalingen van de energietoeslag. Bij aanvang bedroeg de energietoeslag € 800,- per huishouden. In juli 2022 heeft het Rijk de energietoeslag verhoogd naar € 1.300,-. In 2022 zijn er 3.005 aanvragen ingediend.

Ondernemers

- We hebben invulling gegeven aan de ontwikkeling van de schuldhulpverlening aan ondernemers. Het proces van hulpverlening is verder ontwikkeld, waarbij de regierol bij het ondernemersloket

ligt. In 2022 zijn er wederom veel ondernemers gesproken en ondersteund. De hulpvraag is divers. Van een luisterend oor, tot doorgeleiding naar schulddienstverlening. Ook zijn ondernemers geholpen bij omscholing of doorstroom naar een reguliere baan door het regionaal mobiliteitsteam.

Inburgering

- De nieuwe Wet Inburgering is op 1 januari 2022 in werking getreden. In deze wet is bepaald dat voor de begeleiding van inburgeraars de regie bij gemeenten ligt. Om voor al deze doelgroepen een passend aanbod te kunnen doen, hebben we als gemeente de nodige voorbereidingen getroffen. We hebben intern een team samengesteld dat zich met de doelgroep bezig houdt. Het inburgeringsproces was op verzoek van de minister tijdelijk stilgelegd. Vanaf het 2e kwartaal is het inburgeringsproces landelijk langzaam weer op gang gekomen. In Purmerend zijn in de laatste vier maanden veel statushouders gehuisvest die onder de inburgeringsplicht vallen. Daarvoor was het nog redelijk rustig en zijn er nog niet veel kosten gemaakt ten aanzien van nieuwe inburgeraars. Voor de nieuwe Wet Inburgering ontvangt de gemeente een specifieke uitkering die verantwoord dient te worden aan het Rijk. Indien de daadwerkelijk gemaakte kosten lager zijn dan de uitkering, mag dit (ter besteding aan inburgeringsvoorzieningen) worden meegenomen naar het volgende kalenderjaar.
- Wij hebben het formele taalaanbod ingekocht bij Fiolet en IVIO. Daar leren inburgeraars onder andere de Nederlandse taal. Om het geleerde in de praktijk toe te passen is het van belang dat inburgeraars in een vroeg stadium ook participeren. Hiervoor is samenwerking op gang gekomen met maatschappelijke partners zoals Clup Welzijn en de bibliotheek.
- In 2022 zijn we gestart met het financieel ontzorgen van inburgeraars. Door gedurende de eerste 6 maanden van de participatie uitkering de vaste lasten zoals gas/water/huur en de maandelijkse zorgverzekering direct door te betalen.
- In 2022 hebben wij onze taakstelling met betrekking tot het huisvesten van nieuwkomers gehaald.

Participeren, werken naar vermogen

- In samenwerking met gemeente Purmerend en Zaanstad is Werkom gestart met de doorontwikkeling naar een sociaal ontwikkelbedrijf.
- In 2022 zijn er regionaal stappen gezet om de samenwerking tussen gemeenten, samenwerkingspartners en ondernemers te verbeteren zodat meer inwoners geholpen worden om passend werk te vinden met de juiste begeleiding voor zowel inwoners als ondernemers.
- Er is regionaal een plan gemaakt om jeugdwerkloosheid aan te pakken.
- De uitgaven bijzondere bijstand zijn ten opzichte van 2020 en 2021 gestegen. In het laatste kwartaal van 2022 is er een inhaalslag geweest met de huisvesting van statushouders, waardoor er meer werd uitgegeven aan kosten voor woninginrichting.

Kinder Toeslagen Affaire

- Ondanks dat we gedupeerde ouders niet meer kunnen aanmelden bij de Belastingdienst hebben we ervoor gekozen hen toch te benaderen. Hierdoor hebben wij nog 59 gedupeerde ouders gesproken en onze hulp aangeboden.

- Begin december is de kind-regeling gestart voor kinderen van gedupeerde ouders. We hebben inmiddels met een aantal gedupeerde jongeren contact en bekijken per jongere welke ondersteuning nodig is.

Oekraïne

- Sinds maart 2022 worden in Purmerend ontheemden uit Oekraïne opgevangen. Op basis van de regeling “opvang ontheemden Oekraïne” wordt aan de opgevangen Oekraïners leefgeld verstrekt.
- Over de maand december 2022 ontvingen 220 huishoudens leefgeld.
- Oekraïners kunnen met hun vragen terecht bij de consulenten participatie. Werkom kan hen ook begeleiden naar betaald werk.

Wat heeft het gekost

PGR02	Realisatie 2021	Begroting 2022 primitief	Begroting 2022 bijgesteld	Realisatie 2022	Afwijking
Lasten	-156.158	-156.622	-175.877	-175.957	-81
Baten	41.159	36.981	44.072	46.248	2.176
Saldo	-114.999	-119.641	-131.805	-129.710	2.096

Het programma Samenleving heeft per saldo een voordelige afwijking van € 2.096.000. Dit komt door € 81.000 hogere lasten en € 2.176.000 hogere baten. De belangrijkste verschillen worden hieronder toegelicht.

	Realisatie 2021	Begroting 2022 primitief	Begroting 2022 bijgesteld	Realisatie 2022	Afwijking
BVo21 Kunst en cultuur					
Lasten	-7.351	-7.908	-8.579	-8.369	209
Baten	327	1.327	1.458	1.198	-260
	-7.024	-6.581	-7.121	-7.172	-51
BVo22 Sport en recreatie					
Lasten	-9.849	-9.350	-10.111	-10.085	25
Baten	3.198	2.045	2.685	2.563	-122
	-6.651	-7.306	-7.426	-7.522	-97
BVo23 Wijkmanagement					
Lasten	-917	-951	-1.108	-1.063	46
Baten	0	0	0	2	2
	-917	-951	-1.108	-1.061	47
BVo24 Jeugd					
Lasten	-34.236	-33.386	-37.587	-37.201	386
Baten	221	43	100	100	0
	-34.015	-33.342	-37.486	-37.100	386
BVo25 Onderwijs					
Lasten	-11.742	-13.867	-12.836	-13.180	-344
Baten	2.519	2.735	2.998	3.557	559
	-9.223	-11.132	-9.837	-9.623	215
BVo26 Maatschappelijke ondersteuning					
Lasten	-41.544	-45.434	-54.090	-56.329	-2.239
Baten	1.808	2.683	11.933	14.813	2.880
	-39.737	-42.750	-42.157	-41.516	641
BVo27 Werk en inkomen					
Lasten	-50.519	-45.727	-51.567	-49.731	1.835
Baten	33.087	28.148	24.897	24.015	-882
	-17.432	-17.579	-26.670	-25.716	954

Afwijkingen beleidsveld Kunst en cultuur

BVo21 Kunst en cultuur	Lasten	Baten
Kunst en cultuur uitoefening en beleving		
Voor het steunpakket Covid-19 van het brede maatschappelijke veld is voor een aantal projecten cofinanciering vanuit de provincie (65%) aangevraagd. Er wordt pas gestart met het besteden van het steunpakket totdat de goedkeuring van de provincie definitief	146	

BVo21 Kunst en cultuur	Lasten	Baten
is. Er is om die reden een onderuitputting op het budget van het steunpakket van € 146.000.		
Theater de Purmaryn		
Begin 2022 zijn de theaters weer opengesteld; aanvankelijk nog met beperkende maatregelen. Later in het theaterseizoen zijn de beperkingen opgeheven. Voor de Purmaryn is een beroep gedaan op de noodsteun culturele infrastructuur Provincie Noord Holland 2e halfjaar 2022 (3e tranche). De toegekende steun van de provincie (cofinanciering 65%) en de bijdrage van de gemeente (35%) totaal € 90.000 is opgenomen in de baten. Uiteindelijk is er met inbegrip van de steun door minder bezoekers sprake van een lagere opbrengst van de kaartverkoop van € 258.000.		-258
De theaterwereld was in het seizoen 2022 nog aan het herstellen van de COVID-19 gevolgen. De voorstellingen zijn dit theaterseizoen beperkter geweest waardoor de kosten voor programmering € 197.000 lager zijn dan begroot.	197	
Diverse		
Afwijkingen lager dan € 100.000	-134	-2
Totaal	209	-260

Afwijkingen beleidsveld Sport en recreatie

BVo22 Sport en recreatie	Lasten	Baten
Havenkantoor		
In de Kadernota 2023 is er € 100.000 beschikbaar gesteld voor een nieuw havenkantoor. Vanwege de schaarste aan aannemers zal de realisatie hiervan pas plaatsvinden in 2023. Voorgesteld wordt middels resultaatbestemming dit budget van € 100.000 in 2023 in te zetten.	100	
Spurd		
In 2022 is er aan Spurd € 125.000 meer subsidie verleend vanwege de hogere exploitatielasten van het zwembad.	-125	
Diverse		
Diverse afwijkingen lager dan € 100.000.	50	-122
Totaal	25	-122

Afwijkingen beleidsveld Wijkmanagement

BVo23 Wijkmanagement	Lasten	Baten
Diverse		
Afwijkingen lager dan € 100.000	46	2
Totaal	46	2

Afwijkingen beleidsveld Jeugd

BVo24 Jeugd	Lasten	Baten
Bufferbudget		
In 2022 is bij de Najaarsrapportage een bufferbudget opgenomen van € 554.000 vanwege de grote onzekerheid in de prognose van de uitgaven op dat moment. Van dit bufferbudget is uiteindelijk ruim € 200.000 uitgegeven. Het grootste deel van het bufferbudget is gebruikt voor een incidentele uitgave voor leegstand van een grote instelling voor verblijf in verband met de transitie naar kleinschalige verblijfsvormen.	338	
Diverse		
Afwijkingen lager dan € 100.000.	48	
Totaal	386	

Afwijkingen beleidsveld Onderwijs

BVo25 Onderwijs	Lasten	Baten
Achterstandenbeleid		
In 2022 zijn de uitgaven voor het onderwijsachterstanden beleid hoger dan de Rijksbijdrage 2022. Door de opening (Covid-19) van de scholen in 2022 is het mogelijk geweest om het aanbod op de scholen weer volop in te zetten. Om de lasten te dekken is er een beroep gedaan op de gereserveerde gelden onderwijsachterstandenbeleid voorgaande jaren. Dit levert een extra baat op.	-369	369
Plan Van Aanpak Integraal Kind Centrum		
De werkzaamheden voor het plan van aanpak Integraal Kind Centrum (IKC) Middenbeemster zijn nog niet afgerond en zal vervolgd worden in 2023. Voorgesteld wordt middels resultaatbestemming dit budget van € 132.000 in 2023 in te zetten.	132	
Diverse		
Afwijkingen kleiner dan € 100.000	-107	190
Totaal	-344	559

Afwijkingen beleidsveld Maatschappelijke ondersteuning

BVo26 Maatschappelijke ondersteuning	Lasten	Baten
Crisis noodopvang Baanstede		
In totaal hebben we voor de Crisis Noodopvang in de Baanstede € 4,1 miljoen aan kosten gedeclareerd bij de Veiligheidsregio ZaanstreekWaterland. Zowel de kosten als de baten zijn niet begroot.	-4.091	4.091
Eigen bijdrage CAK WMO		
Er is in 2022 voor € 925.000 aan eigen bijdragen Wmo van het CAK ontvangen. In de begroting zijn we uitgegaan van € 1,2 miljoen. Omdat de CAK gelden op kasbasis worden verantwoord is hier moeilijk een inschatting van te maken. Hierdoor is er in 2022 een lagere baat van € 247.000.		-247
Hulp bij huishouden		

BVo26 Maatschappelijke ondersteuning	Lasten	Baten
De kosten van Hulp bij Huishouden zijn € 167.000 hoger dan begroot. We zien dat het aantal geïndiceerden nog steeds elk jaar toeneemt. Ten opzichte van 2021 zijn de kosten echter gestegen van € 8,6 miljoen naar € 9,9 miljoen. In 2022 hadden we de begroting aangepast naar € 9,8 miljoen. De oorzaak van de overschrijding is dat er nog voor € 147.000 aan extra kosten is gedeclareerd als gevolg hoger ziekteverzuim door Corona.	-167	
Opvang ontheemden uit de Oekraïne		
Er zijn minder kosten gemaakt dan begroot is voor de opvang van de ontheemden uit de Oekraïne. Bij de Najaarsrapportage hadden we schatting gemaakt van de kosten. In totaal hadden we de kosten geraamd op € 9,1 miljoen. De werkelijke kosten zijn € 7,6 miljoen. Er ontstaat een verschil met baten omdat we voor de uitvoeringskosten van de verstrekte uitkeringen voor de particuliere opvang een normbedrag van in totaal € 185.000 als extra kosten mochten opvoeren.	1.474	
In de begroting hebben we rekening gehouden met € 9 miljoen aan kosten en baten voor de opvang van ontheemden uit Oekraïne. In 2022 hebben we uiteindelijk € 7,8 miljoen aan kosten gemaakt. De ingerekende rijksbijdrage is daardoor verminderd met € 1,2 miljoen.		-1.239
Personeelskosten		
In 2022 zijn er vanwege de vele extra Wmo taken extra kosten gemaakt voor de inhuur van medewerkers waardoor het budget is overschreden met € 133.000.	-133	
PGB's		
De lasten voor PGB's zijn € 278.000 lager dan de begroting. Er is een trend zichtbaar dat het aantal PGB's afneemt, door een verschuiving naar zorg in natura. Deze trend is al een aantal jaren zichtbaar en heeft zich in 2022 voortgezet. Daarnaast wordt er door PGB houders minder gedeclareerd bij het SVB dan op basis van hun toekenning had gekund.	278	
Tijdelijke woningen Verzetslaan		
De baten van de tijdelijke woningen zijn € 125.000 hoger dan geraamd. Dit wordt veroorzaakt door een hogere opbrengst op de locatie Verzetslaan onder andere wegens het in rekening brengen van huur voor 40 woningen op de rijksuitkering voor opvang vluchtelingen Oekraïne.		125
Vervoersvoorzieningen en voorzieningen wonen, rolstoelen en vervoer		
Bij vervoersvoorzieningen zijn de lasten € 106.000 hoger dan begroot. Na de corona is er weer meer gebruik gemaakt van vervoersvoorzieningen waardoor de lasten hoger zijn dan begroot. Ook bij voorzieningen wonen, rolstoelen en vervoer (WVR) zijn de lasten € 100.000 hoger dan begroot.	-206	
Diverse		
Diverse afwijkingen lager dan € 100.000.	606	150
Totaal	-2.239	2.880

Afwijkingen beleidsveld Werk en inkomen

BVo27 Werk en inkomen	Lasten	Baten
Besluit bijstandverlening Zelfstandigen		
Een deel van de BBZ uitkeringen is niet invorderbaar. Dit was niet geraamd omdat de aansluiting op de Haltewerk administratie pas recent is uitgevoerd.		-180
Energiearmoede		

BVo27 Werk en inkomen	Lasten	Baten
In de Najaarsrapportage 2022 zijn de volledig baten en lasten van ruim € 1,0 miljoen voor energiearmoede opgevoerd. Van de totale baten is in 2022 € 277.000 besteed. Deze baten hebben we ontvangen als een specifieke uitkering. Het restantbedrag van € 729.000 wordt naar de balans gebracht om te worden uitgegeven in 2023.	729	-729
Energietoeslag		
Voor de energietoeslag hebben we € 6,3 miljoen ontvangen. Hiervan is in 2022 € 6,0 miljoen uitgegeven. Verzocht wordt het resterende bedrag van € 304.000 door te schuiven naar 2023 via de resultaatbestemming. Tot eind januari 2023 mogen er aanvragen worden gedaan voor de energietoeslag 2022.	304	
Gebundelde uitkeringen		
De uitkeringen zijn € 224.000 lager dan begroot. Er is namelijk € 455.000 aan uitgaven Participatiewet verantwoord op de Toeslagaffaire. Voor gedupeerden van de Toeslagaffaire mag de lopende ondersteuning binnen de leefgebieden financiën, wonen, zorg, gezin en werk worden meegenomen in de verantwoording over de Toeslagaffaire.	224	
Maatschappelijke begeleiding		
In de september circulaire 2022 hebben we € 239.000 voor de maatschappelijke begeleiding van inburgeringsplichtige asielmigranten en hun gezinsleden ontvangen. In 2022 is dit extra budget niet besteed.	239	
Participatie Werkom		
Bij participatie is een onderschrijding van per saldo € 124.000 zichtbaar. Dit bestaat uit € 124.000 lagere vergoedingen aan Werkom voor het participatiebedrijf. Dit als gevolg van een lagere instroom.	124	
Sociale werkvoorziening		
Bij de SW-uitkeringen zien we een voordeel op de lasten van per saldo € 204.000. Dit wordt veroorzaakt doordat er minder WSW-ers aan het werk zijn bij of via Werkom omdat er sprake is van een hogere uitstroom dan begroot.	204	
Diverse		
Diverse afwijkingen lager dan € 100.000.	11	27
Totaal	1.835	-882

Reserves

Reserve af te stoten panden onderwijshuisvesting

Bij de Kadernota 2022 door de gemeenteraad besloten dat deze reserve in 2022 vrij zou vallen. Het saldo is ingezet in het dekkingsplan.

Reserve Sociaal domein

Bij de Kadernota 2022 door de gemeenteraad besloten dat deze reserve in 2022 vrij zou vallen ten gunste van de algemene reserve.

Voorzieningen

Dit programma heeft geen voorzieningen.

Investeringsen

Er zijn geen afwijkingen te melden op de investeringen van dit programma.

Programma 3

Wonen

Portefeuillehouder: N. Saaf

Inleiding

Een woning vormt voor veel van ons de basis van waaruit wij ons leven leiden. Een thuis. Een plek waar je je als mens beschermd voelt, waar je herinneringen maakt. De gemeente Purmerend is een gewilde omgeving om te wonen door de combinatie van het stedelijke in Purmerend en het landelijke in de Beemster. In dit programma ligt de focus op het realiseren van voldoende woningen voor diverse doelgroepen, voldoende kwaliteit van woningen en een prettige woonomgeving. Samenwerking met woningcorporaties en andere partners is daarbij van groot belang.

Wat willen we bereiken

Beoogd maatschappelijk effect beleidsveld Wonen

Iedereen ziet en voelt dat de woningnood in Purmerend en Beemster hoog is. Wachtlijsten voor sociale huur zijn lang en er is weinig aanbod in het middeldure huursegment. Ook is er een tekort aan betaalbare koopwoningen. We willen dat alle Purmerenders en Beemsterlingen wonen in een kwalitatief goede woning en een woonomgeving die aansluit bij de behoeften en leefomstandigheden. De gemeente is slechts één van de partijen die hier invloed op heeft. Wel zijn we de aangewezen partij om de regie te nemen. We zetten daarom in op een stevige samenwerking tussen gemeente, woningcorporaties en ontwikkelaars.

Ook blijven we ons inzetten op maximale woningbouw met een divers aanbod voor alle prijsklassen, woonmilieus en leeftijden, waarbij we duurzaamheid en leefbaarheid niet uit het oog verliezen. Hierbij zien we dat het toevoegen van sociale huur en het verbeteren van de doorstroming en variatie nodig is in Purmerend. In Beemster ligt de focus op meer woningen voor senioren en starters in alle prijsklassen. Zolang er sprake is van woningschaarste is het van groot belang dat de gemeente en de woningcorporaties samen zorgen voor een zo eerlijke mogelijke verdeling van de beschikbare sociale huurwoningen.

Wat hebben we daarvoor gedaan

- De nota Kaders en instrumenten woningbouwprogrammering wordt toegepast op alle nieuwe initiatieven. Dit met uitzondering van de verdeling 30-30-40 uit de nota; deze is met het van kracht worden van het coalitieakkoord 2022-2026: Samen op koers vervangen door een verdeling 30-40-30 (30% sociale woningbouw - 40% middeldure huur en koop - 30% vrij in te vullen).
- De eisen aan een vergunning voor omzetting en woningvorming uit de huisvestingsverordening zijn uitgewerkt in nadere regels ten aanzien van geluid(sisolatie) en kwaliteit van de te vormen woning of de door omzetting gecreëerde kamers.
- In samenwerking met de andere gemeenten en bijna alle corporaties uit Zaanstreek-Waterland is de pilot voor de regionale doorstroomregeling voor senioren: '65+-verhuisvoordeel' in een iets